

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobců **a) O. L., b) nezl. V. L.**, zastoupeného matkou – žalobkyní ad a) jako svou zákonnou zástupkyní, oba zastoupeni Mgr. Romanem Nacu, advokátem se sídlem Bratřanců Veverkových 396, Pardubice, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 12. 2004, čj. OAM-632/VL-10-HA14-2002, a ze dne 15. 12. 2004, čj. OAM-1824/VL-01-HA14-2002, vedených u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 48 Az 4/2005, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2005, čj. 48 Az 4/2005 - 28,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 12. 2004, čj. OAM-632/VL-10-HA14-2002, nebyl žalobkyni ad a) (dále též „stěžovatelka“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“); současně bylo rozhodnuto o tom, že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Žalovaný uvedl, že žalobkyně ad a) opustila vlast z důvodu diskriminačního jednání ze strany soukromých osob, které pociťovala v době svého studia i v běžném životě, to byly její důvody pro udělení azylu, nedospěl ani k závěru, že by žalobkyně ad a) byla v zemi původu pronásledována z některého důvodu podle § 12 písm. b) zákona o azylu; uváděné potíže nedosahovaly takové intenzity, aby mohla při návratu pociťovat odůvodněný strach z pronásledování. Obecnou

obavu ze snížených možností uplatnění na trhu práce nelze klást za vinu státním orgánům. Žalobkyně se kvůli jednání soukromých osob neobrátila se žádostí o pomoc na státní orgány v zemi původu. Ochrana formou azylu však může nastoupit teprve tehdy, pokud je ochrana země státní příslušnosti nedostatečná či zcela chybí. Ke snaze žalobkyně o legalizaci pobytu na území České republiky žalovaný uvedl, že by bylo vhodnější využít některého z institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný se dále vyjádřil k neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu; k nevztažení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu uvedl, že není naplněn žádný zákonem předpokládaný důvod k tomu, aby mohla být překážka vycestování vyslovena.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 12. 2004, čj. OAM-1824/VL-01-HA14-2002, nebyl nezletilému žalobci ad b) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu; současně bylo rozhodnuto o tom, že se na žalobce ad b) nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Žalovaný uvedl, že důvodem žádosti o udělení azylu je narození žalobce ad b) na území České republiky a skutečnost, že jeho matka také žádá o udělení azylu. Dalším důvodem jsou problémy matky žalobce ad b) ve vlasti. Žalovaný uvedl, že matka nezletilého žalobce ad b) neuvedla v řízení žádné skutečnosti svědčící o pronásledování žalobce ad b). Žalovaný uvedl, že matce žalobce ad b) nebyl azyl udělen; dále konstatoval, že azyl slouží lidem perzekvovaným a nelze jej použít k řešení nepříznivé osobní situace. Důvody udělení azylu v České republice jsou taxativní a narození dítěte na území České republiky mezi ně nespadá.

Proti těmto rozhodnutím podali žalobci správní žaloby. Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 6. 4. 2005, č. j. 48 Az 4/2005 - 21, byla řízení vedená u tohoto soudu pod sp. zn. 48 Az 4/2005 a sp. zn. 48 Az 5/2005 spojena ke společnému projednání.

Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2005, č. j. 48 Az 4/2005 - 28, byly žaloby žalobců zamítnuty. Soud uvedl, že žalobkyně ad a) podala za sebe i za nezletilého syna – žalobce ad b) žádost o udělení azylu proto, že jako občanka ruské národnosti byla v Uzbekistánu vystavena napadání ze strany Uzbeků, byly po ní vyžadovány úplatky, nebyla jí poskytnuta potřebná lékařská péče v těhotenství. Soud uvedl, že jednání soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Podle soudu žalobkyně ad a) nevyužila dostatečně pomoci státních orgánů před kriminálními jevy. Důvody pro udělení azylu jsou taxativně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušování lidských práv tak, jak jsou tato práva v různých chartách a listinách uznávána. K poukazu žalobců na nedostatečně zjištěný skutkový stav soud uvedl, že skutkový stav byl zjištěn dostatečně, žalovaný vycházel ze zpráv o situaci v zemi původu, vypořádal se s jejich obsahem i se všemi tvrzeními, které žalobci uvedli v průběhu řízení o udělení azylu. Soud ze všech uvedených důvodů žaloby jako nedůvodné zamítl.

Včasnou kasační stížnost stěžovatelé podali z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., neboť důvody rozhodnutí žalovaného nedopovídají výkladu právních předpisů ani logice, opírají se o jednostranný výklad právních předpisů. Žalovaný se nezabýval podstatou věci, využíval pochybných zpráv Ministerstva zahraničí USA, týdeníku Respekt atd., jeho rozhodnutí nebylo objektivní, navíc nijak neposoudil význam rozhodných skutečností. Tvrzení, že Uzbekistán není zapojen do žádných vojenských operací, považují stěžovatelé za velmi alarmující. Žalovaný nepoužil všechny dostupné materiály, zejména pak ne ty, které by svědčily ve prospěch žalobců. Stěžovatelé uvedli, že bezproblémově žijí na území České republiky, vedou řádný život, jsou schopni komunikovat v českém jazyce,

nehodlají být pro Českou republiku přítěží. Navíc žalobce ad b) se v České republice narodil, zemi původu nikdy neviděl a jeho vysídlení by pro něj znamenalo psychickou újmu. Nesporné jsou rovněž dokumentované nepokoje v Uzbekistánu, prezentované i v českých médiích, jež žalovaný nevzal v potaz. Nejen proto se žalobci obávají vycestování do země původu. Pro uvedené vady měl soud rozhodnutí žalovaného zrušit podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Rozhodnutí soudu žalobci dále vytýkají nezákonnost, způsobenou účelovým výkladem důvodů pro udělení azylu tak, aby byl pro žalobce nevýhodný. Soud nepostupoval objektivně a nezkoumal veškeré důkazy, které mu byly předloženy, zcela pominul tvrzení žalobců, že jim hrozilo nebezpečí na životě a zdraví. V neposlední řadě se soud nezaobíral skutečnostmi, že žádost žalobců obsahuje skutečnosti hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu. K faktům, které mohly hrát ve prospěch žalobců, se soud prakticky nevyjádřil, jeho závěry jsou zcela v rozporu s obsahem spisu. Argumenty žalovaného vycházely z neznalosti, nebo z povrchní znalosti problematiky, neboť dogmaticky aplikoval právní předpis, jako by cílem bylo nevydat rozhodnutí o udělení azylu. Proto stěžovatelé navrhli, aby rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2005, č. j. 48 Az 4/2005 - 28, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení; současně požádali o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že námitky v kasační stížnosti nepokládá za důvodné, obzvláště pokud soudu vytýkají, že postupoval podle zákona. Nedomnívá se, že by skutková podstata, z níž vycházel, neměla oporu ve spisech nebo s nimi byla v rozporu, naopak je přesvědčen, že ustanovení zákona o azylu vyložil správně. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelé v ní namítají důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Důvodem podané kasační stížnosti je důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je aplikován správný právní názor, který je však nesprávně vyložen. Stěžovatelé tento důvod specifikovali tak, že soud nesprávně posoudil jejich tvrzení, že jsou v zemi původu ohroženi na životě. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný ani krajský soud nepochybily, pokud dospěly k závěru, že důvody žalobkyně ad a) ani jejího nezletilého syna – žalobce ad b) nelze podřadit pod pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Navíc ohledně potíží se soukromými osobami nebylo prokázáno neúspěšné vyčerpání vnitrostátních prostředků ochrany, které stěžovatelka ad a) v zemi původu měla; tato skutečnost je však jednou z podmínek pro to, aby v takovém případě mohla subsidiárně nastoupit mezinárodní ochrana formou udělení azylu. Pokud jde o humanitární azyl, Nejvyšší správní soud považuje za nutné zdůraznit, že o udělení či neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu rozhoduje žalovaný na základě správního uvážení; v takovém případě soud zkoumá toliko to, zda žalovaný při své správní úvaze nevybočil z mezí stanovených zákonem. V daném případě žalovaný podle krajského soudu i podle názoru zdejšího soudu správně dovodil, že osobní poměry žalobců a situace v oblasti dodržování lidských práv v zemi jejich původu byly řádně zjištěny a že žalobci neuvedli žádné důvody hodné zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud konstatuje, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není dán.

Kasační stížnost byla dále podána z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatelé tento důvod kasační stížnosti specifikovali tím, že byl dán důvod pro zrušení rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav byl v rozporu se spisy, protože měl krajský soud napadené rozhodnutí zrušit. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že jako podklady pro rozhodnutí hodlal žalovaný použít zprávy pocházející z Ministerstva zahraničních věcí USA, z Ministerstva zahraničních věcí České republiky a informace o Uzbekistánu z databáze České tiskové kanceláře. Pohovoru o důvodech pro udělení azylu byl kromě žalobkyně přítomen i její zástupce. Poté, co byli pracovníky žalovaného seznámeni s podklady pro rozhodnutí a dotázáni, zda se k nim chtějí vyjádřit, či navrhnout jejich doplnění, žalobkyně ani její zástupce o tento postup neprojevali zájem. Podle názoru Nejvyššího správního soudu žalovaný posoudil důvody stěžovatelky ad a) pro udělení azylu v návaznosti na informace, které si opatřil o zemi původu žalobců, avšak dospěl k závěru, že v dané situaci není možné stěžovatelům azyl udělit, neboť nebyly dány zákonné důvody pro tento postup. V postupu žalovaného nedošlo ani k pochybení, jež by mohlo ovlivnit zákonnost jeho rozhodnutí, neboť žalovaný porovnal tvrzení sdělené mu žalobkyní ad a) s informacemi o zemi jejího původu a neshledal, že by bylo možné podařit je pod některý z důvodů pro udělení azylu na území České republiky a proto krajský soud nepochybil, když rozhodnutí žalovaného nezrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Jen proto, že žádostem stěžovatelů nebylo po posouzení všech relevantních skutečností vyhověno, nelze dospět k závěru, že by řízení bylo zatíženo vadou ani že by žalovaný rozhodoval na základě povrchní znalosti problematiky či na základě dogmatické aplikace právních předpisů; Nejvyšší správní soud připomíná, že výčet důvodů pro udělení azylu je taxativní a žalovaný nemůže jít při svém rozhodování nad jejich rámec. Námitky stěžovatelů obsažené v kasační stížnosti tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvodnými a proto dospěl k závěru, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. není dán.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšným žalobcům náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobců žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. října 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

